

(0/38)

ANY XXXVI.—BATALLADA 1871

NUMERO EXTRAORDINARI

BARCELONA 18 DE MARS DE 1905

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Ríos
y Extranjer, 2'50

¡Visca la Unió republicana!

DE DIJOUS A DIJOUS

DIJOUS que l'govern està tan satisfet del resultat de les últimes eleccions, las quals s'empennen en que signin considerades com un vot de confiança que li ha otorgat el país.

De tot ne diuen pais els que viulen explotant. Pafs es per ells la corrupció, el xanxullo y la tupinada; pafs la falsificació d'actas y 'l robo de vots; pais, en ff, las maldats del caciquisme. Ecls poden ben dir que tot els es patria.

Una de les característiques de la passada lluya ha sigut la facilitat ab que s'han entès pera repartir-se el botí els governants y 'ls partits dinàstichs que pretenen reemplassarlos. Ecls moretistes y 'ls monteristes s'han donat per satisfechs ab las actas que 'ls hi han sigut adjudicadas, de tal manera que ningú hauria reconegut en ells als que pocas senmanas enrera intimaven ab gran fieresa al govern la pròxima reobertura de las Corts. Avuy, en cambi, pasan bonament per que continuin tancadas tot el temps que al curandero de la peseta li convinguï, y fins s'assegura qu'entre en Villaverde y en Moredit hi han tractes y contractes, en virtut dels quals l'últim li prestarà ajuda, suplint si es necessari als conservadors disgustats que li fassin l' oposició.

Salvant algunes localitats com Barcelona, Corunya, León, Tarragona, Valencia, Figueras, La Bisbal y otras, ahont el cos electoral ha donat mostras de virilitat, s'ha de donar la rahó al insigne Costa, que diu qu'Espanya no es una nació sino un galliner, en el qual hi ha algunes gallinas pero moltissims més capons.

Els successos del diumenge de Carnestoltes, en las inmediacions del Palau de Bellas Arts han donat lloch á l'entaulament de un procés ab el qual, segons sembla, se tracta de posar de relleu l'existencia d'una tremebunda conspiració. A tal efecte s'efectúan detencions á tot drap, contantse, segons s'affirma, entre 'ls detinguts, personas que ni meus assistiren al meeting, ni presenciaren aquells successos.

Aquest afany manifest de abultar la importància de coses que no n'tingueren y la facilitat suma ab que 's priva de la llibertat á determinats obrers, unit á la intenció que s'atribueix á algú de fer intervenir en l'assumpto á la jurisdicció de guerra, á pretext de suposats atacs á la guardia civil, son motius més que suficients pera sembrar l'alarmà y l' disgust entre 'l proletariat, víctima propiciatoria de las suspicacias autoritaries.

¿Es que's vol tornar á tota costa als temps de las desatentadas persecucions, dels processos misteriosos y de l'arbitrariedad desencadenada, que tants disgustos varen produhir á Barcelona?

En aquest cas s'haurá de confessar que ben poch estimar la pau social, els que per rahó del càrrec que desempenyan, tenen més que ningú l'deber de vetllar per ella.

Las notícias que's reben del Extrém-Orient confirmen agegantito l'desastre de las armas russas.

No sols las tropas japoneses s'han apoderat de Mukden, sino que s'han llenat en persecució del enemic, destrossantlo y ocasionalment perdudes considerables. El desordre més espantós va introduhir-se en alguns dels cossos d'exèrcit fugitius, que deixaren la seva ruta cuberta de morts y ferits, y abandonaren milers de presoners y considerable material de guerra en poder del vencedor.

Una part del exèrcit rus, que no arriba á 200 mil homes, ha lograt refugiarse en els desfiladers de Tieling, posantse á la defensiva.

Y ab tot y això encara no's divisan las perspectivas de la pau. El partit militar que domina á Rússia en absolut, ha disposit que continuin las sangries. Es un cas aquest de vessanía sanguinolenta, que totes las nacions civilisades l'hauran de posar en tractament en bý honor de la humanitat. No ha sigut creat l'home pera ser sacrificial bárbarament en holocauste á l'ambició dels despotas.

¡Ay de Russia, si no possi fi á semblants horrors, entregantse en cos y ànima y ab desesperació salvadora, als impulsos de l'accio revolucionaria!

PEP BULLANGA

Després de la victoria

REVISTA

LS republicans barcelonins han complert com devián y era d'esperar en las eleccions del últim diumenge: han alcansat una majoria de més de 1,100 vots sobre l'enemic que més n'ha tingut (el regionalista) han deixat al únic representant del caciquisme que s'atreví á presentar candidatura reduhit á menos de 500 en el conjunt de tot el districte.

El districte primer electoral pera Diputats provincials, l'únich qu'estigué en joch, es sens disputa l'més débil de la gran agrupació barcelonina. Comprén sols una part del districte sisé municipal (el tres del carrer de Provensa á la Travessera, qu'es tan republicà no hi entra): comprén ademés las dos seccions de las Corts de Sarrià, las del antic municipi de Sant Gervasi y la del agregat municipi de Sant Andreu de Palomar. En tots aquests fragments de la capital ha tingut majoria la candidatu-

ra republicana sobre la regionalista: molt important á Sant Andreu, important al districte sisé y molt regular á Sant Gervasi y á las Corts.

En cambi 'ls catalanistas l'han tinguda relativament considerable á Sarrià (la petita Navarra, com se'n ha dit sempre á n'aquest poble), insignificant y casi inapreciable á Sant Adrià de Besós y á Santa Coloma de Gramenet, y de 39 vots á Badalona, ahont la lluya sigue sumament renyida.

De manera que Barcelona's manté tenasment republicana. Aixis ho proclama 'l contingut de 4,113 vots que reuni en total davant dels 2,984 que n'alcansà en conjunt la candidatura regionalista, protegida eficasment per tots els reactionaris.

No ha faltat qui guiantse sols per la primera impressió y no parantse á considerar que diumenge votà tan sols una mínima part de la ciutat de Barcelona, haja dit:—La preponderancia republicana tendeix á disminuir: els 4,113 vots de ara no son els 35 mil de las eleccions de Diputats á Corts.

En veritat que no ho son; pero s'ha de tenir en compte que 'ls districtes de la capital més caracte- ritzats com á republicans no han lluyat, han hagut de permaneixer en la reserva.

En aquest cas s'hi troben el Poble Sec, Sans y Hostafrancs, tota la antiga vila de Gracia, tot Sant Martí de Provensals, Horta y tota la Barceloneta; y dintre del casco antic els districtes de las Dressanases, del Born, Institut y 'l de la Concepció que sempre han donat majoria als republicans y 'ls més d'ells majorias aclaparadoras. Si s'haguessin efectuat unas eleccions generals y tota haguessin pogut entrar en joch, aquella hermosa xifra dels 35 mil s'hauria tornat á alcansar si es que no s'hagués escedit. D'això n'estém segurs, seguríssims. O sino aplassém la demostració práctica pera quan Barcelona sigui cridada á realizar unas novas eleccions de Diputats á Corts.

Ben clarament ne responden ademés el calor de las masses, la facilitat ab que han sabut ofegar las pretensions pels dissidents y dels perturbadors, l'admirable disciplina de que una vegada més han donat exemple, y per ff l'interés ab que seguiren las peripecias de la batalla, y l'entusiasme ab que á Fraternitat republicana ahont s'anaven reunint els datos, eran aclamats els escrutinis.

Podém enorgullirnos de que 'l partit republicà de Barcelona, en sa totalitat, desde l'estrema dreta á l'estrema esquerra haja adoptat á la ff l'unanimitat en els procediments. Ja ningú divaga sobre aquest punt; ja en la gran familia republicana no's troba qui neutralisi ó entorpeixi l'esfors del amich, del company, del germà. Als pessimismes estérils dels qu'en altre temps s'apartavan de las urnas suposant que l'acudirí era oposat als procediments revolucionaris ha succehit la ferma convicció que s'ha fet general en el partit, de que 'ls dos procediments lluny d'excluirse's completan, fins al extrem de que la revolució es irrealsible com no se la fassi precedir del calor de la cohesió y del entusiasme que provocan las batalles electorals, sobre tot quan aquestas son tan glorioas, fructíferas y solidades com las que obtenen els republicans de Barcelona, cada vegada que son cridats á havérseles ab els seus enemicichs.

Així es com s'ha lograt llicenciar definitivament al caciquisme monàrquich; així es com s'ha deixat á las institucions sense instruments de govern ó sense crossas que las ajudin á caminar en sa trista y penosa invalidés. Així, finalment, es com s'ha reduït á tenir que arreplegar las miserables engrunas del festí al bando catalanista un temps tan orgullós y qu'era mirat com un perill contra la integritat de la nació.

Una vegada més Barcelona ofereix á Espanya entera un exemple de redempció, de regeneració, d'emancipació, y al ferro se posa al davant de totes las regions, practicant obras que á totes interessan y parlant un llenguatje que totes entenen.

Els regionalistes quebrantats y débils semblava en un principi que havíen d'anar sols; pero la veritat es que demanaren quart y ajuda als elements reactionaris de costüm, obtenintla sense regateigs. El Diari de Barcelona excitava calurosament á tots els homes d'ordre á unir-se ab els regionalistas pera batre als republicans.

Y á la gent de bé pretendueren ajuntars'hi de més á més algunas rodas d'electors falsos, que á las primeras de cambi siguieren disolts per las rondas republicanas.

S'ha demonstrat de nou que 'l poble 's basta per imposar á tothom el respecte á la legalitat del sufragi, y això constitueix un progrés immens en las costums polítics de la ciutat.

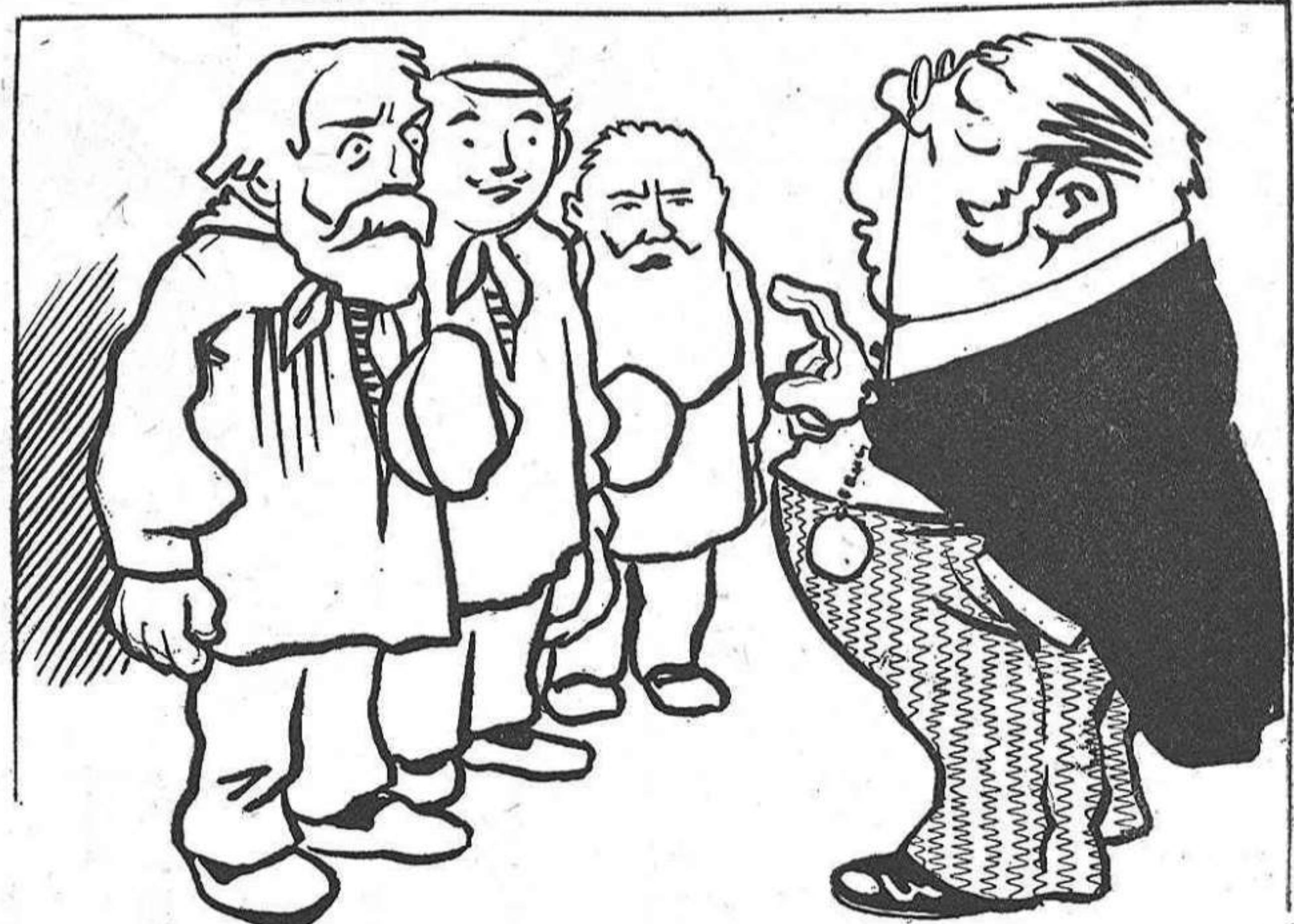
En cambi, en la veihina ciutat de Badalona, capigirada pels excessos y tropelias del caciquisme més repugnant, oferí la lluya condicions dignas d'espècial menció.

Un cert número de industrials, afiliats al regionalisme, donaren un anticipo de lo que seria Catalunya, si algun dia queya á las sevas mans. En efecte, ja no's contentan ab ser amos y senyors dels brassos dels obrers, sino que volen serho ademés de la seva conciencia. Ne tenen poch ab las sevas suades, que ademés els exigeixen el vot. Y allí van pressions de aquellas que difficultat de resistir y coacció de tota mena: el preu d'ells es el pà de la familia, que 's conserva aplanantse á las sevas exigencias y 's pert ó 's pot perdre, resistintlas. Al señor feudal de la màquina li basta la por del obrer pera conseguir el seu objecte.

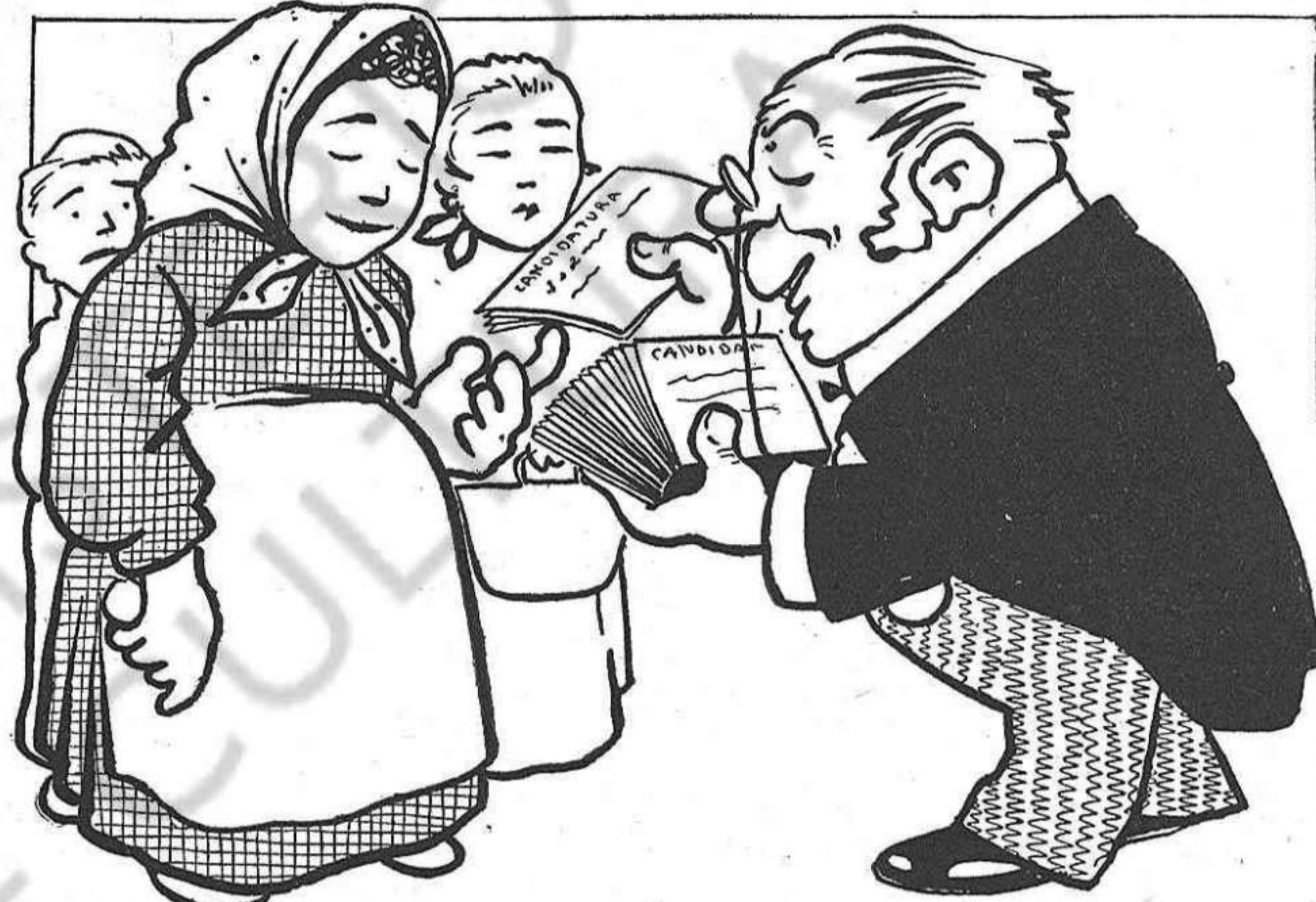
Y á Badalona's va abusar de aquest medi indigne y asquerós fins al extrem de ser acompañats alguns operaris als col·legis pels encarregats dels fabricants, que no 'ls deixaven de petja, per evitar que durant el camí poguessin cambiar la candidatura.

El mateix abús se cometé en gran escala en la ciutat de Tarrasa, qual obrers venen sent víctimas fa molt temps del caciquisme fabril capitanejat per D. Alfonso Sala. No faltan allí operaris que per haverse distingit en passades eleccions, varien perdre la feina per sempre més. De aquesta escarmienta n'han sortit els poruchs d'ara. Basta una indicació del amo ó del encarregat de la fàbrica per introduir l'alarma y l'esperverament en el cor dels hon-

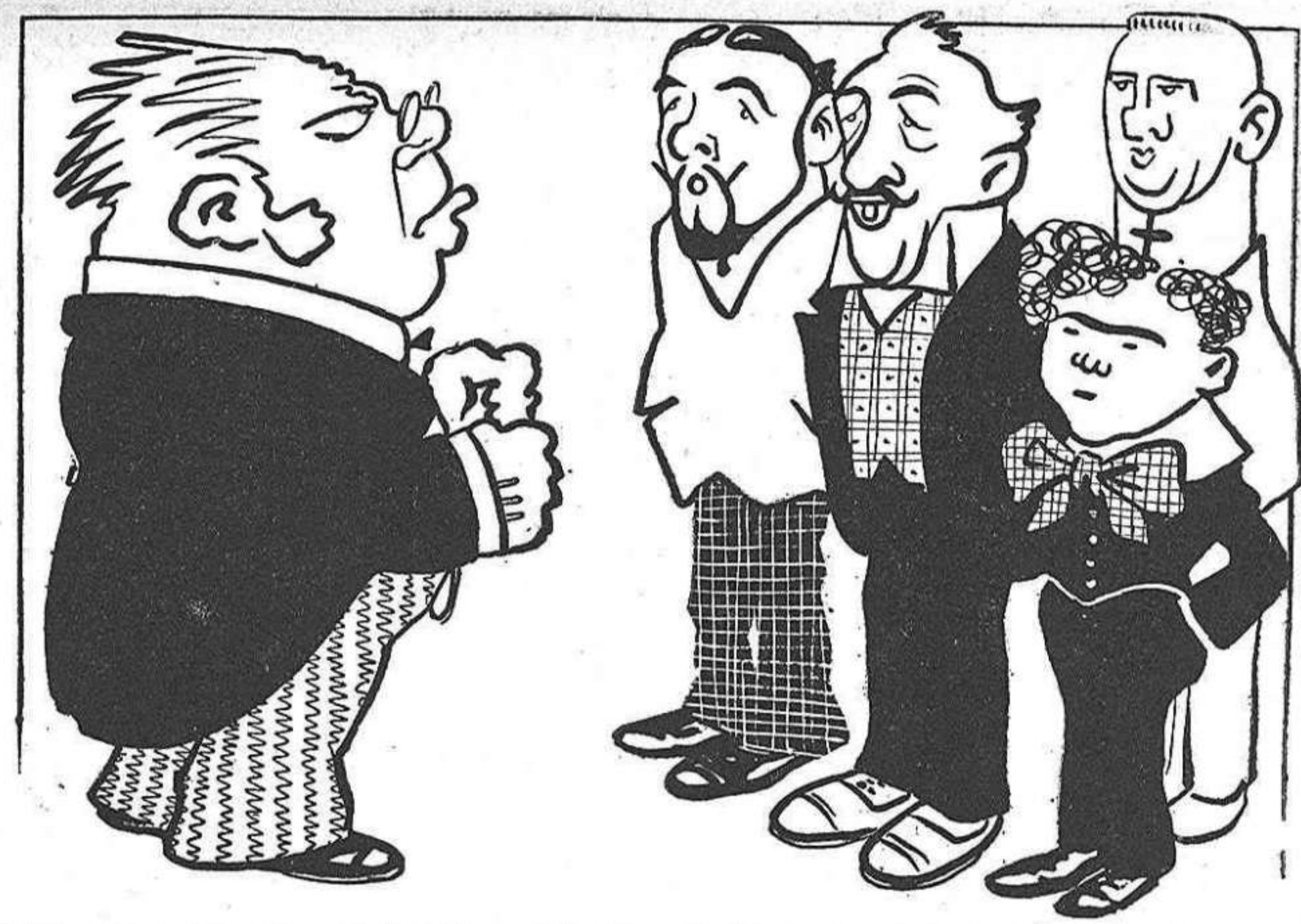
El fabricant y 'ls obrers ó el respecte al dret del sufragi

—Vosaltres voteu á qui volgueu, pero no olvideu que tindré vigilants al peu de l'urna.

—Aquestas son las meves candidatures: repartíu-sas á casa vostra y penseu que us hi va el pa.

—Cada hu de vosaltres se cuidará d'un colegi y pendrá nota dels treballadors que votin al contrari.

—Ab aquestes sabias precaucions, ja puch telegrafiar per anticipat al Gobernador la notícia del nostre triomfo.

rats fills del treball. La mera indicació pren tot el caràcter de una coacció brutal, tant més quan els amos y 'ls encarregats en massa s' estacionan á vigilar en les portes dels col·legis.

Algunes obrers, per evitarse un contratemps y cumplir á la vegada ab les seves convicçions, apelan al recurs de votar la candidatura monàrquica, ab els noms taxatx y sustitutius dels dels candidats republicans. Tenint por de que fins la calitat del paper els delatí, procedeixen així. Per les precaucions que han de prendre se diria que més que un acte legal, garantit per la llei, sembla que vajin á cometre una acció lletja ó un delict.

El delictiu l' cometent els autors de la pressió y lo més trist es que 'l realisen impunement. Inútil acudir contra ells als tribunals de justícia. ¿Qui ho farà? ¿L' obrer víctima de la pressió ó de la coacció? No es creïble, perquè si li ha faltat valor per oposar-se cara á cara á la pretensió del amo, més encara li farà falta perra denunciarlo als Tribunals, arrostrant totes les conseqüències d'un procés que no sempre serà fallat en justícia, y qu' encare que s' hi fallés, al pobre obrer li costaria l' pà.

Contra aquesta abusos no hi cab més que l' acció col·lectiva; y un' acció energica, resolta, decidida á tot. El dret atropellat de un obrer de trobar amparo y protecció en tots els seus companys de treball. Cada hui perra tots y tots perra cada hui. Així ho imposa la llei santa de la solidaritat.

Contra un, contra deu, contra cent treballadors aisladament se pot abusar; contra tots, estretament units en la defensa de la seva dignitat y de un dret que la llei els reconeix, l' abús se fa més difícil, y en cas de cometre's á pesar de tot, les conseqüències poden serli funestas á qui s' empreny en portar-lo á terme.

Tinguin en compte 'ls obrers que no conseguirán cap ni una de les seves reivindicacions, si s' deixan inutilitzats l' arma poderosa del sufragio que la llei ha posat en les seves mans. Si creuen que val més el miserabile rosegó de pà afanyat ab el seu suor, que la consideració de ciutadans lliures y independentes que la llei els reconeix, se quedarán al últim sempre á mercé dels seus amos, com uns verdaders esclaus, sense pà quan ells vulguin, sense dret efectiu y privats de aquella forsa moral y material que dona sempre la dignitat satisfeta!

El partit republicà està en el cas de amparar á tota costa y per tots els medis á les víctimas dels abusos de la burgesia, qu' en dies d' eleccions s' atreveix á vexar als obrers, obligantlos á votar determinades candidatures. Quan no ho fes per esperit de justicia, tindria de realisarho en interès de la causa. El deber de contribuir á l' emancipació política del proletari, y perra obligat el partit republicà á inscriure'l entre 'ls primers en la seva bandera, y á cumplirlo sense contemplacions, imposantlo si es precis—ja que tant just es—á falta de altres medis fins apelant á la forsa.

P. K.

PLAN Y

Donaume, mare meva, una besada,
puig sols Deu sab si un jorn podré tornar:
plorant vos tant, també á mi m' feu plorar
y el doló m' clava al cor s'era urpada.

Aquesta llar per mi tan venerada,
plé l' cor d' angoixa avuy haig de deixar;
icòm vola l' temps! ja es hora de marxar!
Mes petons, que'n tinch fam, mare estimada!

No es pas la Patria avuy la que'm demana.
qu' es la llei que endogala al desvalgut
entrengantlo depòtica al que mana
lligat de peus y mans, y cego y mut
soporta resignat com inhumana
li marceix eixa llei de joventut.

EMILI COCA Y COLLADO

NCARE hi ha qui remuga sobre la manera, segons ell anti-democràtica, ab que va ferse á Barcelona la designació de candidats republicans.

Es precís parlar clar de una vegada.

No creyem que puga haverhi ningú qu' en materia de procediments per regir la vida interna de la Unió republicana tingui autoritat pera donar lliçons de democracia al il·lustre jefe D. Nicolau Salmerón, á quals bases van atenir-se estrictament els organismes del partit al efectuar la indicada designació.

Y menos te dret á ficarse en las reglas de la nostra conducta un periòdic que, segons confessió propia, no pertany á la Unió republicana. Lo que fa es una solemne impertinència.

*

¿Qué voldria que s' fes quan se ha de designar un candidat? ¿Anarho á consultar á n'ell? En aquest cas serien molts més els disgustats que 'ls satisfets. N' estem segurs.

¿Voldria que s' apel·les al sistema de las ante-votacions? Pero si aquest sistema ab apariencies democràtiques (puras apariencies) ja fa temps qu' està manat retirar, per funest y perturbador!

¿Qué succeeix en las ante-votacions? Que si son desanimadas no representan res. Y qu' en canvi si son empenyades y renyides suscitan tota mena de rivalitats en les forces que s' han de batre ab l' enemic comú. Bonica manera de prepararlas, la de ferlas renyir per meras qüestions de personalisme, en vigilias de la batalla!

*

Vegin el resultat que'l partit federal de Barcelona ha obtingut de les ditzosas ante-votacions. Cada ante-votació ha sigut un cau de rahons y de disgustos, que ha engendrat el més espantós descontent en les seves filas. ¿Y per qué al cap de vall? Per saber si en Pere ó en Pau ha de anar en candi-

datura, quan ben pesats y garbellats tant val generalment en Pau com en Pere.

Quan un partit serio conta en el seu organisme directiu la representació legítima de totes las associacions, centres, periódichs y representants en las corporacions populars, te autoritat suficient pera confeccionar una candidatura y hasta que presideixi en aquesta tasca delicada la més escrupulosa imparcialitat, pera captarse l' apoyo decidit de tots els correligionaris, actius y passius, que no votan noms sino ideas.

Aixó es lo que ha succeixit ara, y aixó es lo que succeixerà sempre.

Únicament els que 's proposin trabalhar en favor del enemic poden tractar de desbalancestar l' organació sólida de un partit tan serio com la *Unió republicana*.

Y als que fan aquesta feyna 'l poble republicà 'ls desdenya y 'ls desprecia.

El diputat indiscutible per Mura comprendent qu' en las eleccions del districte de Tarrasa li anava la pèrdua del seu feudo idolatrat, no va pararse en barres.

Uní en una mateixa candidatura á un conservador, á un regionalista y á un demòcrata monàrquich, el seu correligionari Grieria, que á la fi ha quedat sacrificat. ¡Quin companyerisme més rabiós!

**

Perquè á mí que no m' ho conti: de la mateixa manera que va salvar al conservador Barata y al regionalista Brutau ab las aspergoses coacciós de Tarrasa y ab las tupinadas de Bellmunt, Vacarissas, Sant Llorens Savall y altres pobles del districte, hauria pogut salvar al seu correligionari polítich.

¡Y 'l Sr. Sala encare blassonarà de demòcrata monàrquich, afiliat al grup de 'n Montero Ríos...! El pobre Sr. Grieria, aspirant á la presidencia de la Diputació provincial, podrà donar compte de les seves tretas jesuíticas!

**

En puritat aquest demòcrata monàrquich es un presoner de guerra de tots els reactionaris y de tots els explotadors del districte de Tarrasa. Nova romana del diable en el seu ganchó hi entrant tots els elements enemics de la redenció del obrer, al qual, quan no 'l fusellen y l' amenassan y l' estamorzen ab les seves coacciós, el denigran suposant intencions perversas que no ha tingut mai.

Días de dol ploraria Tarrasa, si no hi hagués, per fortuna, qui te més seny y més amor á la població, que un home, que, creyentse que la investidura li pertany per dret de herència, ho sacrifica tot á la seva vanitat.

El dimecres encare no s' tenian en el Gobern civil tots els datus de les eleccions celebrades diumenge, referents als districtes de fora de Barcelona. Y es qu' encare hi havia qui feya habilitats per alterar el resultat dels escrutinis.

A Barcelona s' ha pogut imposar la legalitat electoral; pero, per lo que toca á fora, serà encare precís renir grans batallas per acabar ab la mala rassa dels taruguitas.

Gappony, el pope agitador que durant algun temps ha permanescut amagat en una població inmediata á París, se proposa tornar á Russiá, al objecte de dirigir en persona 'l moviment revolucionari.

¡Pobra autocracia!

O molt tindria d' enganyar-se ó 'l capellá Gappony es el qu' está predestinat á cantarte las absoldas!

En part te rabó en García Alix quan afirma qu' en moltes ocasions els intermediaris son els culpables de la pujada del preu en els articles de primera necessitat.

Però hauria de ser franch y confessar que la culpa principal recua sobre 'ls governs que abrumen al país ab tota mena de tributs, y en especial ab la contribució sobre la fam del poble coneiguda per consums.

Aquests governs també son intermediaris: venen justicia, administració y legalitat y las donan faltas de pes, de pessima calitat y horriblement caras.

En molts punts d' Espanya, especialment á Andalusia, se dona per enterament perduda la próxima cultita, á causa de la seca.

¡Pobres agricultors! ¡Infelís poble oprimit y corsecat!

Ningú te compassió de tu... Ni 'ls núvols del cel, ni las potestats de la terra.

Podràs haverte quedat aixut; pero ja veurás com las graps implacables del govern monàrquich, encare 't farán rajar!

A Madrid no hi ha hagut eleccions.

El govern va copar les mesas y va partirse las actas ab els candidats de 'n Moret y de 'n Montero Ríos.

La meytat pels ministerials, y una quarta part per cada una de aquellas dos fraccions.

Si en el copo varen procedir com industrials de Sierra Morena, no 's pot negar qu' en el reparto 's varen portar com á perfectes caballers.

Així, així es com s' honra y s' enalteix la causa de la Monarquia.

El trust del sucre que protegit pel govern ens fa pagar aquest article més car qu' en cap altre país del mon, alega que aquí á Espanya se fa impossible produirlo més barato.

Y no obstant, l' altre dia 'n va exportar un cargamento destinat á Inglaterra... ¿A quin preu dirfan? ¡A noranta céntims el kilo!

**

Així es com tractan als espanyols totes aquestas companyias explotadoras de monopolis y privilegis.

Lo mateix que la Companyia sucerala fa la Companyia Transatlàntica subvencionada pel govern, cregant més barato en els ports extrangers qu' en els de la península.

A tal grau de depressió y de insensibilitat hem arribat els espanyols, que tinc per seguir que quan ens robin el reloje al mitj del carrer, ja ni esma tindrem pera llansar el crit de [Lladres!]

**

Diuhen de París que s' estan preparant obsequis per quan vagi 'l rey d' Espanya á visitar aquella capital.

Entre altres s' efectuarán festas militars ab un gran luxo de maniobras, y una excursió á Cherbourg para ensenyar al rey l' esquadra del Nort.

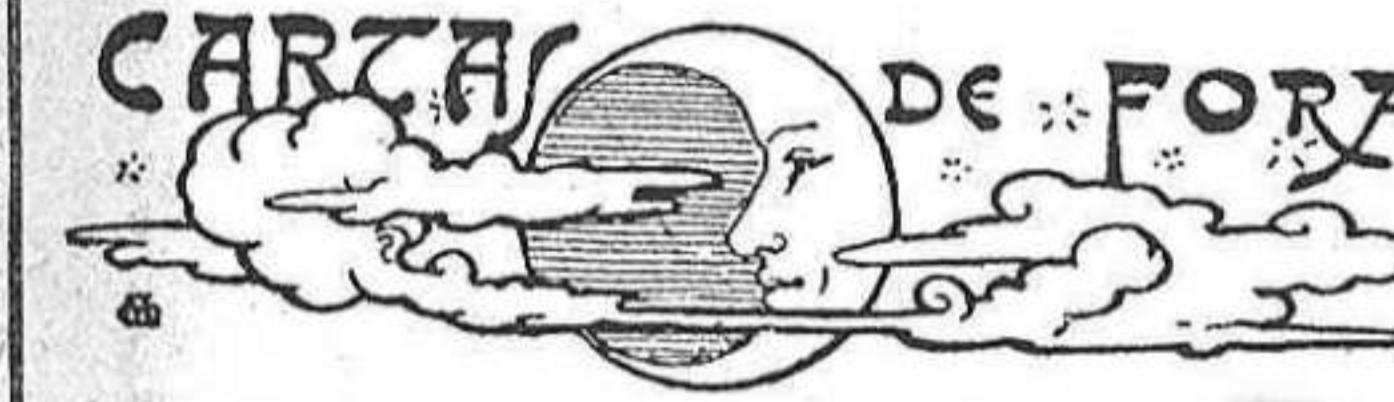
D. Alfonso podrà ferse cárrec perfectament del grau de fortaleza que alcancen els pobles regits per las institucions republicanas.

No hi ha res com viatjar per aprendre.

Diumenge al vespre, encare calents els cadàvers dels Srs. Plaja y Noguera, que s' havien prestat á servir de carabassas salva vidas al Sr. Prat de la Riba, *La Veu de Catalunya* cantava victoria.

Bé s' coneix que 'l Sr. Prat de la Riba es el director de *La Perdiu*. Salvat ell en el reconet reservat á las minorias, no té cap empaig en cantar victoria, sense tenir ni una mirada de compassió, ni una pàrraula de consol sobre 'ls seus companys, indignament sacrificats.

El Sr. Prat de la Riba més que un perdidot sembla un espavir.

PERELADA, 1 de març.

Ab gust consignem la inauguració del Centre Republicà. Al efecte, vingueren de Barcelona entusiastas y eloquents oradors que lograren persuadir als senzills feligresos, empedenits per la reacció.

El teatre ahont se celebra el meeting estava materialment ple, seguint els oradors aplaudits calorosamente per la multitud ansiosa de regeneració.

Ja no som dels més enderriats; ja la paraula redemptora s' ha deixat sentir aquí. Fém-nos dignes y seguim la tasca que 'ns han trassat els apòstols de la República.

SITGES, 5 de març.

En el món podrá haverhi homes enzias, pero com el nostre senyor rector ho duptém. Considerant á Sitges com un poble de mala mort, descriu desde la trona episodis ó quadros bíblics, cambiant y barrejant concepcions y falsejant l' essència de les coses, com si entre la massa de ximples y carcambals que se l' escoltan no pogués haverhi alguna que altra persona que tingüés una engruixada de criteri pera poguer rebatre tot l' enflair de ruades que surten d' aquella boca, que no té pas res de bonica, ans molt al contrari, es lietjota com la boca del infern. Verdaderament hem sofert una decepció al veure que 'l nostre senyor rector, á qui alguns feligresos tenen per gran historiador y teòlech de cap d' ala, no es més que un ignorantíssim capellà de Caldereta que les deixarà anar lo mateix que 'ls ases las guitxas.

Home... home...

BLANCAFORT, 20 de febrer.

Després que l' Ajuntament d' aquest poble obra ab imparcialitat, el nostre remulla closches s' ha posat fet una furia perquè també á n' ell hi han fet pagar els consums, sense tenir en compte que no s'ols consumeix sino que fa consumir als altres.

Pero diu que s' venjarà, com s' ha venjat ja alguna vegada, cobrantlo per un altre cantó y fentlo pagar als difunts.

Y doncs, ¿qué s' havian cregut del Quijote de Blancafort?

ARTÈS, 12 de març

Que el nostre torero místich mossen Guindilla es un renegat de las doctrinas de Cristo ho demostra clarament el modo com practica la caritat evangèlica.

A la mort de una ciutadana rica 's trobà en son testament una disposició deixant un benefici de 4 pesetas diaries pel sostinent de una escola particular gratuita la qual devia ser regentada per un capellá pobre y fill de aquesta mateixa vila, nombrant hereus de confiança á la família Miraclara, y per lo tant dipositaris de la renta que produeixen una partida de flacs rústics y urbanes que pagan censors.

Mentre la casa Miraclara vá existir, tot vá marxar com una seda, cumplintse escrupulosament al peu de la lletra la última voluntat. Morts els principals de aquesta família, els menors han tingut que apelar á la caritat, reclubintse en un assol de beneficència, desapareixent també la escola, y apoderantse de dits interessos el fuster mossen Guindilla, que no content ab això, crida, amenassa y pega, portant als tribunals de justicia als que tenen algun cens enderriat, tocant ar el torn á una pobra vídua.

Crich que valdrà la pena que el Sr. bisbe de Vich, s' enterés de tot això y obriés en conseqüència.

TRÍMPH, 13 de març

Feyà temps que no s' havia verificat cap enterro civil en aquesta població, y ahir tingué lloc el del segon oficial del Registre de la Propietat, D. Leoni Barbero, que feya poc residís aquí. L' enterro ser molt concorregut, sent uns trecentes els que accompanyaren el cadàver al cementiri civil. Ecls ensotanats, feren molts trballs pera que no tingüés lloc; però la familia del difunt digué que cumplirían com ho tenia dispositat el mort.

Fou republicà dels bons, sempre lluità contra el clericalisme y en favor de la llibertat y del progrés, y ha baixat á la tomba defensant els seus ideals de república y lliure pensador. (D. E. P.)

sobre questa materia:
«Per qué no s'fan avuy tants santa y santas
com dos sigles enrerà?...
Aquí, doncas, va entrà l'mossén de marras
ab questa contesta:
—Perqué ja no hi ha fé. S'han perdut totas
dels avis las creencias,
y avuy ja ningú creu ab els miracles,
ni ab Cristo ni ab la Verge.
Mas, per contradi sixó, vaig á explicarlos
un fet que á mi, anys enrerà
va passarme a Manilà ab els tagalos
en la darrera guerra.

Una bal a meu pit de dret venia
pero, gràcies á questa
corassa que portava, va guardarme
d'anà á sopà ab Sant Pere.
Ja la podeu mirar ja; —y la mostrava
á tots, —es la mateixa
que m'va salvar la vida per miracle.
—No saben, lectors, que era
la célebre corassa qu'ensenyava?
Donchs la medalla aquella
que deya «Reinare». [Quina riallada
tothom va escrivat al véurerla!
No s'veya cap senyal, ni de cap bala,
ni de agulla saquera
la mes tendra y suau esgarrinxada
per dà una probeta.

Al veure el tal mossén que aquella *guatlla*
ningú volta creure,
ens va tractar á tots de ateos, incrèduls
perduts y altres futesas,
fins que caygué rendit en son assiento
mitjantapantse ab la teula.

Així que hagué acabat va alsarse un jove
y exclamà ab seu potenta:
—També m'van fèn anà á Cuba, per desgracia,
á defensar la terra
que altres van explotar; en un ingenier
feja lo centinella,
quan, sense pensà en res veig á un mulato,
que posant's m'enfrente,
me dispara'l fusell y se'm emporta
la bala aquesta orela;
(signantla visig notar que's referia
á la de la part dreta).
El mauser prevenia per... tombarlo,
però pel meu darrera
sentí un altre espetch que m'deixa inmóvil;
vareig quedar de pedra
veyent á dos mambis que's desangravan
revolcantse per terra.
¿Qué havia succehit? Que dispararen
les seves escopetas
els dos á un mateix temps y, es clà, una bala
va emportar-se m' l'orela
matant á n'el zulú que m'disparava
per la part del darrera,
que avanç de tomba al altre á mi m'deixa
al meu puesto l'orela.
Ja la poden tocar ja. No hi ha trampa.
Créguin qu' es la mateixa.
¿Qué'n diu d'aquest miracle, mossén... Trompa?
(va dir á n'el prebere).
Apuntí al diari y quan l'expliqui
encare ho farà creure
á algú vell estantí, ó a alguna monja,
ó a la mare... abadesa.

LLEÓ VILA Y HUGUET

PER LA PATRIA, PER LA RELIGIÓ... Y PEL CALAIX

OTA empresa industrial implantada en la nostra terra pera emanciparnos de la producció extrangera mereix la protecció decidida dels amants de la prosperitat de la nació.

Per aquest motiu, á despit de la meva incredulitat incurable, no extranyarà l'lector que m'constitueixi en paladí incondicional de dos reverendos barcelonins, que s'disposan á convertir la petita iglesia de Santa Madrona vella, en una fàbrica abundosa de miracles y en un manantial inagotable de recursos.

Qui sab si de aquesta feta aquell pobre recó de Poble Sech recolzat en la falda del Montjuich, arribarà á transformarse en una de las barriadas més espléndides de la opulenta Barcelona!

Pot molt la Verge de Lourdes... y d'ella, precisament, de una Verge de Lourdes, catalana, barcelonina y del Poble Sech per més senyas, se tracta en la present ocasió.

Te en favor seu la ventatja de haver sigut la primera que va erigir-se á Espanya, inmediatament després de la invenció miraculosa de la que desde Havanet s'assobat al mon ab els seus prodiges. Havent sigut á Espanya la primera, es inútil dir que te dret á disfrutar dels privilegis dimanants del conegut adagio: «Qui pega primer, pega dos cops».

Cert que durant una rēqua d'anys l'han tinguda poch menos que arreconada en son altaret de suro, y sense donarli la importància que s'mereix. Allí s'estava florint, com una figureta de pessebre olvidada en un recó de golfas després de la temporada de Nadal. Pot ser el 99 per 100 dels barcelonins no tenian ni tan sols coneixement de la seva existència.

Pero ha arribat l' hora de llansarla y s'ha fet com se fan sempre aquestes coses, á só de bombo y platerets. En l' *Avi Brusí* s' llegia días enrera las millors que s'hi han fet: l'aixamplament del petit altar, la construcció de un camaril ahont s'hi podrà celebrar matrimonis en competències ab la Mercé, y algunas altres totas elles acertades y susceptibles de ulteriors desarrollos, si com es d'esperar els bons catòlics se decideixen á favor del restaurat establecimiento ab les seves preferències.

Per si l'shi serveix poden contar desd'ara ab el meu apoyu decidit. Perque, seños, (no es una vergonya que tenint á casa nostra una Verge de Lourdes, hi haja encare que se'n vaja á França á buscar-lo que s'pot trobar sense moreus de Barcelona?) Oh y ab l'elevació dels cambis ¿quina necessitat hi ha de anar á gastar un dineral enllà del Pirineu, per dentro deixar en part ó partida al peu de Montjuich?

¿Qué falta per nacionalizar la devoció á la Verge de Lourdes? ¿Prodigis, portentos, miracles?... Ab bona voluntat y trassa se fan tots els que convinquin.

En aquest punt els dos reverendos, gerents de l'

empresa, han iniciat algunes millors importants; pero dispensinme que l'shi digui: no han sigut encare prou atrevits, y s'han quedat á mitjà camí.

Es una gran cosa que s'proposin despatxar agua, perque fins en matèries religioses el regadui dona més que l'secà. Pero fan mal, molt mal en dir que l'agua que despatxan procedeix directament de la font miraculosa del Lourdes francés. Podràn expéndre la embotellada, etiquetada y capsulada, pero no farán en aquest punt obra de patriotism, qu'és lo que més importa. No es catalana la Verge de Lourdes del Poble Sech? Donchs que sigui també catalana l'agua que s' despatxi per ser empleada en tots els usos. Tenim un Vichy català y no hem de poder tenir un Lourdes català?

Tocant á l'agua destinada á realitzar curacions, la qualitat de la mateixa es lo de menys; lo essencial es que qui l'hagi de usar tingui fe en les seves virtuts. La fe tot ho cura.

Y acà no hi ha escampadas providencialment per tota la muntanya de Montjuich un número regular de fonts que poden servir admirablement per tot lo que convinguï. Hi ha la de la Satalia, la del Gat, la dels Tres pins, la de'n Conxa, la de la Guatlla...

Oh, sí: aquesta, la de la *Guatlla*... No més que pel títol que porta, es aquesta la més indicada... O molt m'haig d'enganyar ó farà cada miracle que hi cantrará la *guatlla*.

Un'altra idea bona, pero incomplerta es la del escolanet que mou el cap, en senyal de agrairiment, cada vegada que li tiran per un cert forat una moneda.

Aquesta especie d'escolanet, rival dels aparatos automàtics que funcionan en teatros, cafès y altres establiments públics per l'istil es una troballa que pot produir molt. Qui se'n sabrà estar de tirar una moneda al foradet, no més que pel gust de ferli moure'l cap?

Pero la cosa es massa senzilla: el mecanisme's reduueix á un simple joch de báscula, y al meu modo d'entendre es susceptible de major desenvolupament encare que s'haja d'apelar á altres complicacions de la física y la mecànica.

Jo al pueste dels reverendos, no pararà fins á fer construir una maquineta aplicable no al escolanet, sino á la mateixa Verge, en virtut de la qual y per medi d'una serie de corrents elèctriques provocables per un joch de botons ó ressorts, la imatge mogués els ulls y les llàbis, rigues y plorés, y fins parlés si fos necessari, dictant de viva veu el tractament hidroteràpic més convenient á las malalties dels devots que acudissin á imprestar la seva ajuda.

Aquest aparato encare que complicat no es impossible de construir, dats els adelants de la actual ciència elèctrica.

Y ab ell tindrià una Verge de Lourdes moderníssima, y científica, com no n'hi haja un'altra ni en els Estats Units, patria d'Edisson. La francesa quedarà vensuda y ensorrada, per antiquada y rutinaria.

Y quin honor més gran, y quin profit més immens per Espanya, per Catalunya, per Barcelona y pel Poble Sech!

P. DEL O.

Si creguéssim en el Cel

(De Goliardo)

OULTAS vegadas me l'he fet aquesta absurdà suposició: Si creguéssim de veritat en el Cel?

Imagíninse qué succehirà si la gent, sisix com no més ho fa veure, creguéss de debò en això que'n diuhen la Gloria, l' Cel, el Paradís, etc.

Si'l suicidi no fos prohibit, els homes no tindriàm prou temps ni prou diners pera gastarlos en proporcionarnos el medi més fàcil y més cómodo d'anar-nosen al altre barri. La qüestió fora abreviar els instants que'n separan de la felicitat.

Fins sense necessitat de suicidarse á la declarada, podríam obrar ab la lògica que gastaven els misticis d' altre temps, que ingenuament s'havien pres en serio lo de la eterna behauurança. Aquests, á copia d'abstinències, penitencies y altres encias, s'anaven destruïnt y escursant la vida, anticipant el darrer viatge un grapat d'anys.

Si creguéssim realment en el Cel y no podent recórrer al suicidi, se'n veuria á la cara l'alegria al acostar-se l'última badall; y tote faríam vot per arribar al suprem instant de la deslliuransa.

Heus' aquí un grapat d'exemples:

A un señor de bé li surtirà de tras cantó, á mitjà nit, un lladregot ab una teya de tres pams y li diria:

—Diners ó la vida!

—Teníu els quartos; —li respondrà aquell,— pero si m'deixa triar, preferisco que m'burxeu al mitjà del pit. [Quina ganga si ho feu així, y quin consol per la familiar!

Un malalt se revolcarà pel llit y sofrirà molt. La família, naturalment, cridarà al metje. Pero, qué succehirà quan aquest entrés al quart, al ferli la visita?

Que'l pacient, tot trastornat, al veure'l cridarà:

—[Arri allà!... No'n vull cap de medecina... ¿Qué s'ha pensat?.. Els metjes no son sino uns canallas, uns lladres, uns assassins, que volen retardar ab cataplasmas el suprem goig d'entrar al Cel.

Un manobra cauria de dalt d'una bastida. Durant els segòns que podrían transcorre al caure, ¿qué s'pensan que patirà un horrorós calvari ni farà cap ganyota d'ansietat? No seños. Baixaria cantant el Poble Valbuena ó exclamarà tot lo més:

—Aixa, Manela, ja te tret el bèl! [Això es la huella general assegurada!

Y si per casualitat anés á caure damunt de una

senyora y algú, al veure'l perill, agafés pel bras á n'aquesta pera apartarla del accident, ¿saben qué respondrà la fulana?

—Déixim estar, y cuidis de vosté. ¿Qué n'ha de fer si m'cau un manobra al damunt?.. Millor. Així anirà tots dos á ca'n Pistrats y haurém acabat de patir.

Un'altra escena de familia que s'veuria á cada pas si 'ls catòlics creguessin en el Cel, com diuhen:

—¿Qué tal, senyora Rosa? ¿cómo segueix el nen?

—Mal, molt mal, afortunadament.

—¿Sí?

—Si, senyora. No'n sortirà pas, gràcies á Deu.

—Ay, quina sort que té! El meu, ni l'any passat

ab el garrotillo ni ara ab la verola doble, ni ab el tifus se m'ha volgut morir.

—No tot han de ser glòries en aquest món.

—Ja se sab.

Indubtablement las esquelas mortuaries sofriren algunes transformacions. Per exemple: Així com ara els parents anuncian ab fonda pena que *Don Fulano de Tal* se n'ha anat á la Gloria, per que era un bon home, etc., alasoras diran senzillament:

—La viuda, els fills, la germana, el cunyat y demés parents tenen la gran satisfacció de fer saber als amics y coneguts la tan desitjada mort de D. Fulano, que se'n anà ab la rialla als llabis á 3 quarts de cinqu de la tarda del dia dants de tants.

Pero tot això no succeix. Succehirà si algu's prengués en serio això del Cel, del Paradís y de la Gloria. Pero lo cert es que ningú hi creu. Ni l'sant Pare que té dos metges de capslera sempre apunt, á la seva disposició, per por de que l'instant su'mpr arribi massa aviat.

JOAQUÍM AYMAMI

(Pel traslado)

J. E. P. D.!

¿Qué s'han fet aquells exèrcits d'electors desenfrenats que, obedints á la consigna del gran Plana y Casals, sortien del cementiriis per anar á depositar el seu vot en l'urna santa del sufragi universal?

¿Qué s'han fet aquelles riquesas de noms rars, inventats per l'ardent fantasia del *Rascatripus*, y l'*Nas* y altres digníssims satélits del august representant de la gent que se'n diu d'ordre per error gramatical?

¿Hont son aquells brillants èxits que ab tanta formalitat s'apuntaven cada volta qu'era qüestió de votar els duenys indisputables del manubri electoral?

Fresch es el recort encare: si elegíam diputats, de l'urna sólo se sortien els tipus ja un mes avans designats pel cap de colla; si nombravam concejals, á la Casa de la vila sólo hi anaven els marcats ab l'etiqueta de 'n Plana. Era impossible lluitar contra la seva influència incombustible, aplastant, sancionada per la Història, apoyada pel Estat, favorescuda pel clero, amparada espessa en mà per la Lley, reguladora de la vida nacional...

¿Cóm es donchs que avuy no surten ni aquells estranys diputats ni aquells regidores anònims? ¿Cóm es que'l poderós bras que dirigís el tinglado està rendit y baldat, sense forsa per fer moure la màquina electoral, en aquells temps juguet dòcil d'un sanhedré de farsants?

Al poble s'deu el miracle; al poble que, tip anys fa de veure que li robaven el vot y la dignitat, ha sacudit la peresa, ha aixecat valent el cap y adelantat-ses hasta l'urna hi abit accent vibrant:

—Basta ja d'embulls y tramps! Basta ja de vils enganys! Desde avuy no necessito procuradors: soc prou gran y ja m'sé fer sol la feyna. ¡Fora momias! Aquí v'el meu vot, expressió clara de la meva voluntat.

En v'el pobla Caciisme, anodat, ple d'espant, ha volgut encare batre's, esperant reconquistar la fortaleça perduda: l'exèrcit electoral li ha sapigut plantar cara, y ab serena dignitat li ha posat el peu s'obre trinxantlo, aplastant'l cap.

Per xó avuy, quan la campana crida á la gent á votar, no's veuen aquelles rodas de comparsas disfressats, ni ls veihins de las necròpolis traspassen els seus llindars, ni's falsificant las actas, ni's donan firmes en blanch, ni surten triomfants de l'urna quatre seños imposta's pel Gobern de la província ó per la plassa Real.

Y per xó, pesi als esforços que 'ls tres infusoris fan, s'enfona més cada dia.

el poder tradicional que un jorun quan hi hagué deu puestos deu puestos s'adjudica, y avuy ab un se contenta... y no'n pot conseguir cap.

[Descansa en pau, Caciisme; descansa, descansa en paul Sobre la pesada llosa que 'ls teus restos va tapar, ja 'l poble, ple d'entusiasm, sis vegades hi ha ballat. ¡Ven't si ha de ser difícil que puguis ressucitar!

C. GUMÀ

Estudiants que no estudian

IVERTIDÍSSIMAS á no poguer més son las aventuras ocorrudes á la *Estudiantina valenciana*, aquella estudiantina que durant el passat Carnaval va venir á visitar-nos y que l'dia d'la seva arribada fou ab tant entusiasme saludada per tota la premsa, fins pels diaris que ni per dormir se treuen dels llabis la decadència d'Espanya y la necessitat d

No hi fa res que no conequin las assignatures. Jo examinador, els aprobaria sense vacilar.
¡Què!... «Que no estudiant, però guanyant bonas notes, es com se tenen metges que matan als malts, advocats que perden les causes justas, arquitectos que se 'la enfonzan les cases, enginyers que no saben fer aguantar dreta una columna?...
Tan se val! Ja hi estem acostumats.

Hem de seguir els nostres tristes destinos... Convé qu'entre tots demostrém que 'l vell Salisbury tenia rahó...

A. MARCH

ESPURNAS

Si se'n preocupa 'l govern del ram de les subsistències?.. No hi ha dia que 'ls ministres no 'n parlin una estoneta.

—Ay Senyol!—entre si exclamava don Joseph Echegaray:— Quànts dels que ara m' ensabonen algú cop m' haurán xiulat!

Quan surtis ab l' automòbil, deixa les coses en regla, que 'l trasto es molt perillós, y... vaja, ja 'm pots entendre.

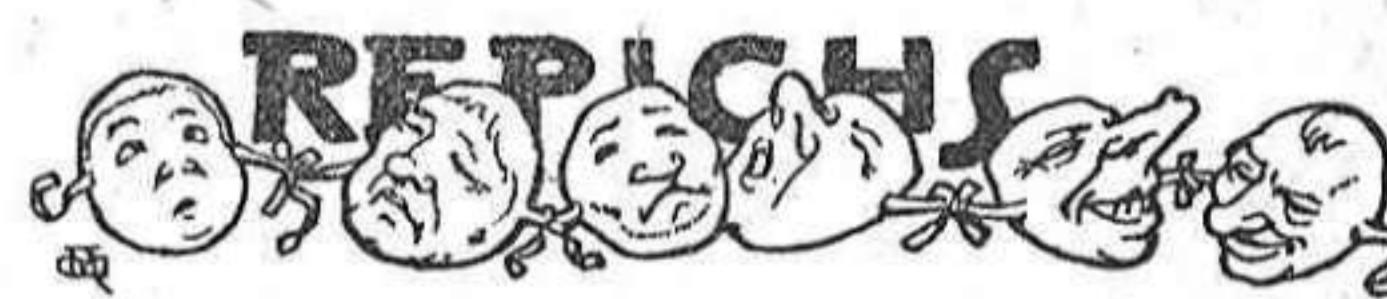
«Afàrtam y dígam moro; Qui dia passa, any empeny:» veus' aquí tot el programa del nostre aixerit Gobern.

La pesseta està malalta y 'ls metges estan en dupte

en si es que té una *burritis* ó una *lladritis* aguda.

*
—En què quedem? —Las Corts s'obran? me preguntan els amichs. Y jo 'la dich:—Trayent l' apóstrofo, casi casi crech que sí.

L. W.

BUSOS com els que han comés els monàrquics de Logronyo se'n registran pochs.

Y ab tot van tenir la barra d' anar á Madrid á queixarse de coacciōns atribuïdas als republicans.

Aquí vé á tom la faula del *Llop* que, devorant á un anyell ab golafrería, s'va fer ab un os un tall á les genivas, y bramulava fuoris:

—Aquesta mala bestia m' ha fet mall!.. ¡Vejin si tinch rahó de menjármela!

Dos notícies que's relacionan:

«Corra per Madrid, demanant almoyna als transeunts, un dels héroes de Baler, nomenat: Emili Fàbregas y Fabregat.»

Aquesta es l'una. Ara, aquí va l' altra:

«El govern ha resolt concedir al general Weyler la gran creu de Sant Fernando, en premi de la seva campanya á Cuba.»

Vels'hi aquí dos placas interessantíssimas, dignas de ser projectades en el gran Cinematógrafo nacional.

A dreta lley, qui mereix no sols la creu, sino ser crucificat, es l' heroe de Baler. Y no per heroe; per tonto.

Un periódich militar defensa que's condecori á n'en Weyler recordant que la gran Creu de Sant Fernando, l'any 1899 va ser concedida al Arxiduc Albert, «el qual—diu textualment—no tenía otros méritos ni servicios que ser pariente de la reina de España.»

[Bonich argument, alt y de pes com una muntanya! Sobre aquest calvari ja s'hi pot clavar una gran creu, encare que sigui la de Sant Fernando!]

Llegeixo:

«L' ex-arcade Sr. González ha ofert vendre al Ajuntament exemplars de la seva obra: «*La República en Barcelona*.»

Creyém que la majoria republicana, tenint en compte 'ls antecedents polítichs del que fou arcade republicà en 1873, pera després de perturbar al partit, ferse monàrquich, li tornarà la resposta que's mereix, ó sigui:

—Com que la República bona ja se la va vendre una vegada, no hi ha per qué comprar la que ara 'ns ofereix, que per forsa ha de ser dolenta, ó com si diguessim: *sevillana*. Vaja, que no passa.

Deya un telegrama de Madrid:

«Coméntase un hecho que días atrás ocurrió á una alta personalidad.

»Parece que en el camino de Fuencarral, yendo en automóvil, atropelló á un pollino, matándolo.

»El automóvil estuvo á punto de volcar.

»El aludido personaje tuvo que pagar treinta duros al amo del pollino.»

¡Ditzosos automòvils!
Un dia paga la festa en Maura, ó sigui, un sabi.
Un altre dia paga la festa un burro.
Fassin el favor de dirme: ¿Qui pot donar-se per seguir mentres corrin automòvils?

¿Qué no ho saben?

El Correo Español, periódich carcunda de Madrid, canta la canya al Minstre marqués de Vadillo, que ab tot y ser un neo dels del morro-fort, el primer divendres de quaresma, trobantse á Palacio reunit en consell, va desdejunarse menjant entre altres requisits emparedats de jamón.

[Quin pecat més gros per un ultramontà!

Ja me'l veig bullint en las marmitas d' en Pere Botero. [Y la festa que hi farán els diables, atracantse de carn de *cabra trista*]

Alguns bisbes francesos han demandat instruccions al Papa en vista de la próxima separació de la Iglesia y l'Estat.

Y 'l Papa 'ls ha respondat que 'ls deixava en llibertat complerta.

Es á dir:

Que se las campin com puguin
per passá 'l pas dels *cals*,
perque al tresor de Sant Pere
no hi toquém!

Els ciutadans de la República negra de Liberia s'han negat resoltament á satisfet tota mena de contribucions.

Y 'l govern no té més ingrés que 'l que li proporciona la expedició de sellos de correu.

Vels'hi aquí un poble que no estant content dels seus governants, no 'ls paga. No tots els que's troben en igual cas saben fer lo mateix.

Passa un frare brut, prudent pel carrer, y un transseunt, tapantse 'l nas, pregunta:

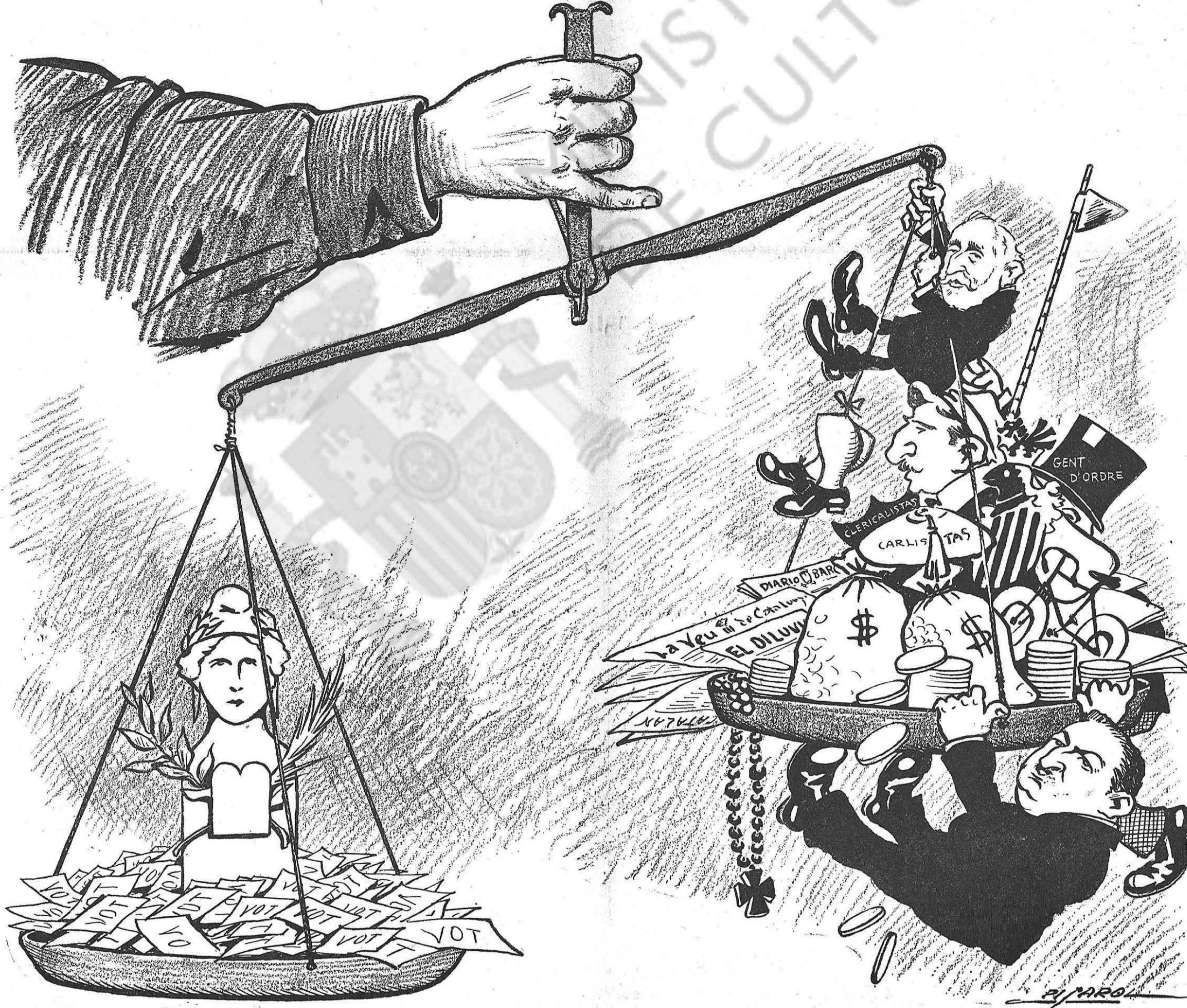
—¿Qu' es aquesta pesta?

Un altre li respón:

—Qué no ho veu? Un individuo d' una comunitat religiosa.

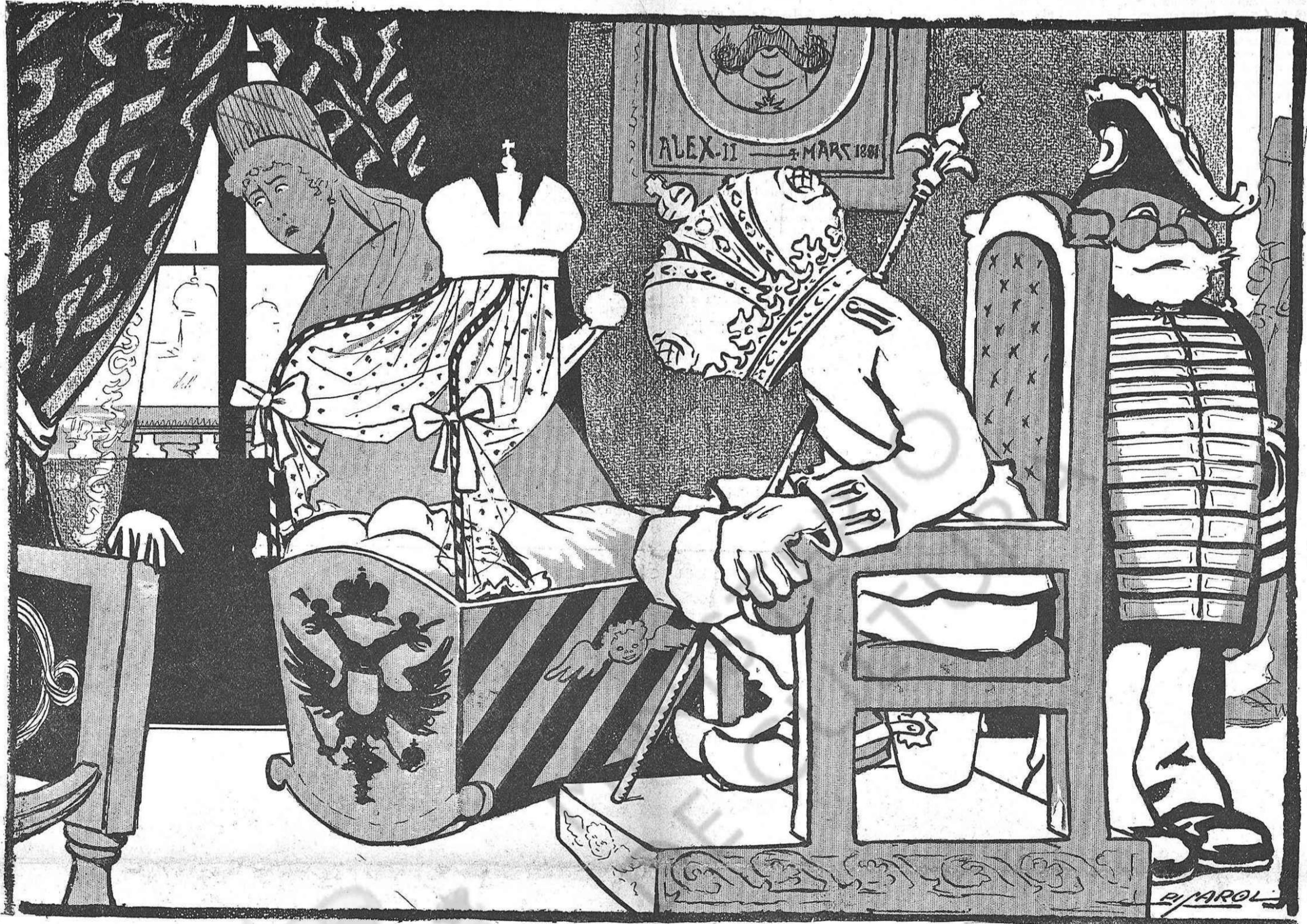
—Aixís ha de ser,—afirma aquell,—sols qu' en el present cos *comunitat* deu venir de *comuna*.

La balança de la opinió

Tant es que risquin com que rasquin: la Unió Republicana pesa més.

La vida d' un autòcrata

EL ZAR: —¿Qué demana el poble?

LA ZARINA: —El teu cap.

EL ZAR: —Dígali que ja fa días que no sé ahónt el tinch.

Segons els últims dades del Institut Geogràfic y Estadístich, dels 18.618.000 habitants ab que conta l'èsser de la població espanyola, n' hi ha 11.874.000 que no saben llegir ni escriure.

La proporció dels analfabets representa un 63'78 per cent del total de la població.

Quina vergonya pels governs de la monarquia!

**

No faltarà qui digui:

—Cóm es possible estableix la República en un país tan ignorant?

A lo qual contestarérem:

—No sois possible, sino qu' es de tot punt necessari estableixla. May sigui sino com un medi educatiu. És dir: pera fer lo que no ha sabut ni sabrà may fer la monarquia: instruir al poble: ensenyarlo quant menos de llegir y escriure.

Vegí clar que 'n Pau Torrents tan sols siga per cumplir no li fa res el mentir per sé home de cumpliments.

Un amich seu li ensenyá un llibre que res valia, y ell, sabent que mentia, serne bo li assegurá.

—Per qué, sabent qu' es dolent el llibre (li vareig dí) li has dit qu' era molt bo? —Y digué que... per cumpliment.

Li van fe un ull de vellut d'un cop de pedra á n' en Vedra, y si algú li diu: —Qué tens? —Molt trist respond: —Mal de pedra.

—Qué tal, noy, com te va així? —Ma estrella ha sigut fatal; me ha quedat, creu, sense un ral y á punt d' agafé el sarró. Aquells dos matxos que tant van costarme, son morts, Prat, sola un carro m' ha quedat... —Donchs... ja pots anar tirant...

Trobo estrany que 'l pintor March sent tant prim y estan tan groch

sempre á tothom sento á dir que gasta molts bons colors.

Digué un guard de consums veient portà á la Rosó tota del mocadó un bulto: —No es pas contrabando, així? Y treyen una criatura ella li diu tot seguit:

—No es contrabando, així, mestre, perque es fill del meu marit.

J. MORAT DE GRACIA

En un tribunal:

—Acusat, quina edat té?

—Sr. President, jo crech que 's comensa per preguntar el nom y l' apellido.

—Calli y respondgui.

—L' acusat plé d' indignació:

—Juro, sevors, qu' en ma llarga vida criminal, jamay m' ha vist presidit de una manera tan irregular.

Un senyor vell dels qu' estan sempre neguitosos, creguts de que 'l mon no va prou bé se passeja donant el bràs á la seva sevora, també vella y neguitosa com ell.

De repent se crusa ab ells un trinxeraire de uns sis anys, fumant ab molt garbo un puro de 15 cèntims.

—Te, mira —diu el senyor. —Ja s' han acabat las criatures... y el trinxeraire, quadrante y ab aire de suficiencia. —Si s' han acabat, ne ferem de novas.

A LO INSERTAT EN LA BATALLADA 1869
1.ª XARADA. —Es-bo-rra-da.
2.ª COMBINACIÓ. —Lauria - Viladomat - Portaferrisa.
3.ª GEROGLÍFICH. —Per sobretodos los sastres.

SOLUCIÓ A LA XARADA DEL NÚMERO 1870
XARADA — Es-car-nit.

Han endavant part de les solucions del número 1869, els caballers: en Taranga y en Trips de la Societat L' Olla, Joseph Massip, y Arseniet de Juneda.

XARADA

Ets un lladre, un pillo, un murri, un bestia, un burro, un mussol; ets un perdut y un granuja, ets un cobart plé de por, un informal y un criatura y més total que cap noy.

No tens modos ni vergonya y de roca tens el cor.

Ets un deixat y un bruticías; d' hu-doble'n portas per tot,

y l' que 'n á tu un xich s' acosta s' ha d' apartar de pudó.

Tu la dignitat y l' honra ni le coneixes de nom;

ets un presumit (dels tots)

carregat de pretensions.

Un ignorant, un estúpit, un carcasmal, un talós,

un gandul, un perdulari

que no tens patria ni honor,

fins l' earahonarte m' fa fàstich,

ets un ximple, un set-més,

y dus tu més tres-segona

que no du cap carlinot.

Tot això y mil altres coses

que ni m' recordo tampoc

me va dir una xicotita

després de jurarme amor,

y després que ab ella, 'ls quartos

me 'ls havia gastats tots.

JOANET DE GRACIA

SIMONIMIA

—Noy: —Quént val aqueixa col?

—Al contat deu'm un ral.

—Qu' es total,

demà vindré si Deu vol

qu' aquí haventhi aquest xicot,

de la tot

ne tindrà de dà un ull

y jo no vull se explotat

is' ha acbat,

no la vull.

VICENTS CALDÉS ARÚS

TRENCA-CLOSCAS

TERESA DE MULLÉS
TONA

Formar ab aquestes lletras degudament combinadas lo títol d' un drama castellà.

ENRICH DOMÉNECH

LOGOGRIFO NUMÉRIC

1 2 3 4 5 6 7 8 Ofici de home.

8 3 7 2 3 5 8 . Nom de dona.

4 2 3 8 6 . En las iglesias.

2 4 2 8 . Ser (plural).

3 8 6 . Nom de home.

1 8 . Part de la persona.

1 . Nota.

3 2 . Consonant.

6 5 6 . Negació.

7 8 3 8 . Número.

6 5 1 2 8 . Beguda.

8 3 7 2 3 5 . Nom de home.

5 4 2 3 5 6 5 8 . Persona dolenta (plural).

4 5 2 7 2 3 8 6 . Pels capellans (plural).

8 1 8 5 7 8 . Temps de verb.

8 3 5 7 8 . Nom de dona.

3 2 7 8 . Sol.

4 2 3 . Tractament.

6 5 . Nota.

3 . Consonant.

3 5 . Conjunció.

8 3 8 . Nom de dona.

4 5 4 8 . Per criar.

3 5 8 8 6 . Juguet (plural).

8 3 2 7 8 6 . Temps de verb.

8 7 2 3 7 8 7 . Mal que ve de un cop.

6 8 3 1 8 5 3 8 . En els guisats.

A. CARABACH

GEROGLÍFICH

X

MARS

ELL

:

OOOO

MARS

LL

EUDALT SARA

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUILLA, carrer del Olim, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.